

«Біле Ікло» — один із найкращих творів Джека Лондона, що розповідає про дружбу людини й тварини.

Беззахисне вовчєня, яке народилося на безкраїх просторах Півночі, потрапляє до світу людей. Щоб вижити, йому доведеться пристосуватися до нових умов, бути хоробрим і хитрим.

Цей вовк стане ватажком собачої упряжки, братиме участь у страшних двобоях бійцівських собак, вирушить за хазяїном до Каліфорнії та навіть протистоятиме небезпечному злочинцеві.

Захоплива історія про пригоди вовка-пса, що став вірним другом людини, яка врятувала його від смерті.

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-4669-0

9 786171 124669 0

ISBN сери

ISBN 978-617-12-4214-2

9 786171 124214 2

Дж. Лондон

Біле Ікло

Бібліотека пригод

Дж. Лондон

БІЛЕ ІКЛО

Бібліотека пригод

 Бібліотека пригод

УДК 821.111(73)
Л76

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Переклад з російської:
Лондон Дж. Белый Клык / Джек Лондон. —
Харьков: Книжный клуб «Клуб Семейного Досуга»;
ООО «Книжный клуб “Клуб семейного досуга”»,
Белгород, 2010.

Переклад з російської *Ірини Сметани*

Передмова та адаптація *Андрія Клімова*

Оформлення серії Михайла Курдюмова

В оформленні обкладинки використано ілюстрацію
Анны Носач

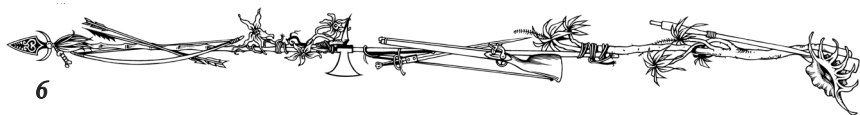
Художник *Анна Носач*

ISBN 978-617-12-4214-2 (серія)
ISBN 978-617-12-4669-0

© Книжковий Клуб
«Клуб Сімейного
Дозвілля», видан-
ня українською мо-
вою, 2018
© Книжковий Клуб
«Клуб Сімейного
Дозвілля», худож-
не оформлення,
2018

Чоловік серед чоловіків

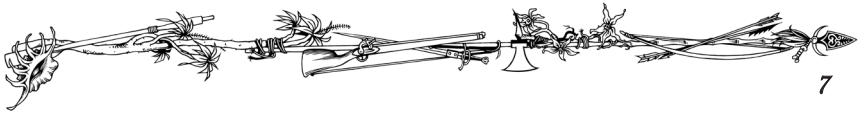
Джек Лондон (1876—1916) прожив коротке й фантастично яскраве життя, сповнене пригод і відчайдушних учинків. Його життєвий досвід був величезним. Уже ставши відомим письменником, він згадував: «У п'ятнадцять років я був чоловіком, рівним серед чоловіків». Джекові Лондону не вдалося здобути систематичної освіти, але з раннього дитинства він мав пристрасть до читання. Щоб прогодувати сім'ю, що бідувала, мешкала у нетрях передмістя Сан-Франциско Окленда, йому довелося перепробувати десятки професій, більшість із яких були пов'язані з морем. У десять років він був змушений заробляти продажем газет. На заощаджені мідяки Джек купив свій перший човен і став виходити у затоку Сан-Франциско. Там він набув перші мореплавні навички і через декілька років придбав більший вітрильник, щоб пристати до «устричних піратів», що промишляли грабуванням садків, у яких вирощували їстівних молюсків. Це було смертельно небезпечне ремесло — власники садків стріляли без попередження, захопивши зненацька грабіжників «на гарячому», і Джек не затримався надовго серед піратів — він прагнув чесного заробітку.

У пошуках роботи йому довелося кочувати по країні разом із «хобо» — професійними бродягами, аж поки 1896 року не вибухнула клондайцька «золота лихоманка». Десятки тисяч «шукачів щастя» потягнулися на Аляску. На взяті в борг гроші Джек придбав старательське спорядження й вирушив у далеку путь у порт Доусон. Довелося плисти морем, потім із вантажем близько тонни подолати Чилкутський перевал, а далі пройти на човні проти течії річки Юкон декілька сот кілометрів до Клондайку, де золото, за чутками, «валялося під ногами».

Майбутній письменник витримав усі ці тяжкі випробування, зокрема й полярну зимівлю в напівзруйнованій хаті старателів. Це й стало його головною школою.

Тисячі людських доль промайнули перед очима Джека Лондона, у багатьох драматичних подіях початку ХХ століття він брав участь особисто, і весь цей величезний матеріал із часом утілювався в десятки романів і сотні оповідань. Початок його творчого шляху був справді нелегким. Юний Джек повернувся з Аляски, перехворівши на цингу, витративши всі зароблені гроші, але так і не знайшовши золота. 1898 року в майбутнього славетного письменника не було ні копійки навіть на їжу. Проте він не занепавав духом — і через декілька місяців прийшов перший успіх. Іще до поїздки на Аляску він опублікував оповідання в одній з газет, що виходила в Сан-Франциско, і тепер писав, розсилаючи рукописи по редакціях і регулярно дістаючи відмови. Та одного чудового ранку листоноша приніс два конверти з повідомленнями, що його оповідання взяті одразу в два літературні журнали. Серед них був і широко відомий згодом «За тих, хто в дорозі» — маленький шедевр автора-початківця. Гонорар становив близько

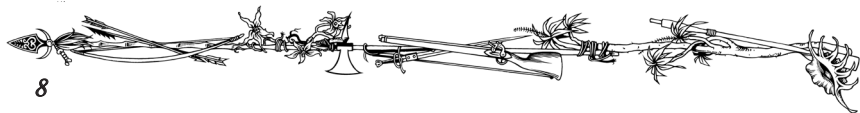

сорока доларів, і це дало Джекові змогу взяти напрокат друкарську машинку. Уже в середині ХХ століття один із дослідників творчості письменника підрахував, що враження від, здавалося б, невдалої поїздки на Аляску, перетворившись у книжки і збірники оповідань, принесли Джекові Лондону більше, ніж найбагатші розсипи вдалому золотошукачеві.

Серед творів письменника, присвячених Півночі, «Біле Ікло», що побачив світ 1906 року, стоїть окремо й по праву залишається однією з найкращих у світовій літературі книг про тварин. Але головні достоїнства цієї повісті полягають навіть не в різьблених достовірних картинах життя природи Північної Канади. Світ людей, побачений очима головного героя-вовка, з'являється перед читачами в усій його суровій суперечності, а доля самого Білого Ікла неабияк подібна до долі творця цього незабутнього образу. Недарма ранчо, що його письменник почав будувати наприкінці життя в Каліфорнії, мало назву «Будинок Вовка».

До створення «Білого Ікла» Джек Лондон уже був одним із найвідоміших і найпопулярніших американських письменників. Славу йому принесли незвичайні книжки — захопливі, такі, що хвилюють і нікого не залишають байдужим. Так, 1902 року він приїхав до Англії й оселився в лондонському передмісті Іст-Енд — в одному з найжахливіших нетрів Західного світу. Митець поставив перед собою завдання — чесно написати про людей, яких влада позбавила засобів до існування й змусила вести злидарський спосіб життя. Книга «Люди безодні» стала суворим викриттям соціальної несправедливості й одним із найяскравіших свого часу виступів на захист людських чеснот. 1904 року письменник вирушив військовим кореспондентом на російсько-

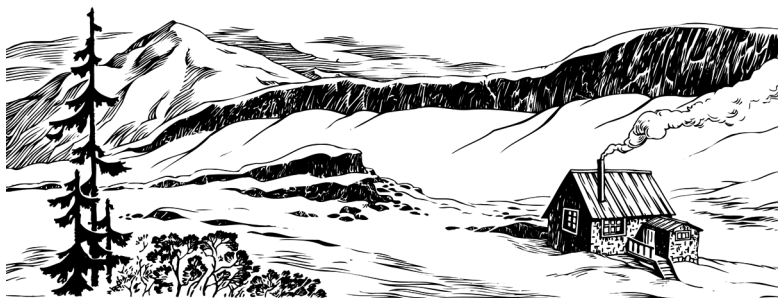

японську війну. Японська влада не допустила його в район бойових дій, і тоді Джек Лондон спробував пробратися в Маньчжурію на китайській джонці, але був заарештований японськими військовими й кинутий до в'язниці. У в'язниці він працював над книжкою «Морський вовк», що стала однією з вершин його творчості. Після повернення на батьківщину побудував вітрильно-моторну яхту «Снарк», щоб утілити свою давню мрію — здійснити кругосвітню подорож. У морі, на шляху до Гавайських островів, він почав писати свого «Мартіна Ідена» — один із найбільших витворів американської літератури, справжній гімн силі людського духу.

До 1913 року слава Джека Лондона досягла зеніту — його книги виходили величезними накладками, письменника порівнювали з такими видатними майстрами, як Роберт Стівенсон, Герман Мелвілл і Редьярд Кіплінг. Одначе здоров'я його похитнулося — далися ознаки старі травми й недуги, перенесені замолоду. Його мучив найсильніший біль, який письменник намагався все частіше заглушити алкоголем. Цього ж року внаслідок пожежі загинув недобудований «Будинок Вовка», у якому Джек Лондон розраховував прожити до кінця життя.

Від цього удару він уже не оговтався. 1916 року смертельна хвороба обірвала життя письменника.

Джек Лондон був одним із найчудовіших людей свого часу — чистий і чесний, що не боявся жодної праці, не знав зневіри, відважний, добрий, щедрий і веселий.

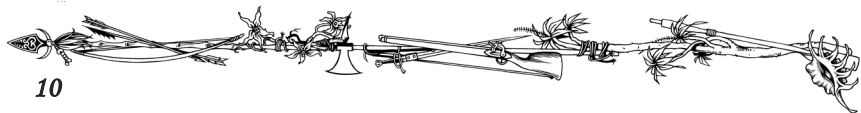
ЧАСТИНА ПЕРША

Розділ I

У погоні за м'ясом

Темний хвойний ліс височів обабіч скутого кригою водного шляху. Вітер, який незадовго перед тим пронісся, зірвав із дерев білий сніговий покрив, і в сутінках, що надходили, вони стояли чорні та зловісні, ніби припавши одне до одного. Нескінченне мовчання огорнуло землю. Це була пустеля — безжиттєва, нерухома, і тут було так холодно й самотньо, що навіть не відчувалося смутку. У цьому краєвиді можна було помітити радше схожість до сміху, але сміху, який страшніший за скорботу, сміху безрадісного, як посмішка сфінкса, холодного, як лід. То вічність, премудра й непорушна, глузувала зі суетності життя й марності його зусиль. Це була пустеля — дика, безжальна північна пустеля.

І все-таки в ній було життя, насторожене й зухвале. Уздовж замерзлого водного шляху повільно рухалася зграя вовкоподібних собак. Їхня скуйовджена шерсть була вкрита інеєм.

Подих, що виходив з їхніх пац, негайно ж замерзав у повітрі й, осідаючи у вигляді пари, утворював на шерсті крижані кристали. На них була шкіряна упряж; такими самими посторонками вони були упряжені в сани, що тяглися позаду. Нарти не мали полозів; вони були зроблені з грубої березової кори й усією своєю поверхнею лежали на снігу. Передній край їх був трохи загнутий догори, і це давало їм змогу підминати під себе верхній м'якший шар снігу, що пінився спереду, наче гребінь хвилі. На нартах лежав міцно прив'язаний вузький довгий ящик і лежали ще деякі речі: ковдра, сокира, кавник і сковорода, але насамперед упадав у вічі довгастий ящик, що займав більшу частину місця.

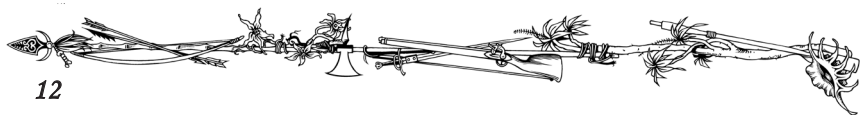
Спереду на широких канадських лижах крокувала, пробиваючи собакам дорогу, людина. За нартами йшла інша, а на нартах у ящику лежала третя людина, шлях якої був закінчений, людина, яку пустеля перемогла і вбила, назавжди позбавивши її нагоди рухатися й боротися. Пустеля не терпить руху. Життя ображає її, тому що життя — це рух, а вічне прагнення пустелі — знищити рух. Вона заморожує воду, щоб зупинити її плин до моря; вона виганяє сік із дерев, доки вони не промерзнуть до свого найпотужнішого серця, але найлютіше й найбезжальніше пустеля душить і переслідує людину, найбентежніший прояв життя, вічний протест проти закону, за яким усякий рух незмінно приводить до спокою.

Спереду й позаду нарт, безстрашні та неприборкані, йшли ті двоє людей, які ще не вмерли. Вони були закутані в хутра й м'які дублені шкури. Брови, щоки та губи в них були так густо вкриті інеєм, який осів на обличчя від їхнього морозного подиху, що

риси їх майже неможливо було розрізнити. Це надавало їм вигляду якихось замаскованих примар, котрі проводжають у потойбічний світ іще одну примару. Але під цими масками були люди, що бажали проникнути в царство розпачу, глузування й мертвої тиші, маленькі істоти, що прагнули грандіозних пригод, боролися з могутністю країни, далекої, чужої та безжиттєвої, як безодні простору. Вони йшли мовчки, зберігаючи подих для важкої роботи тіла. Тиша, що насунулася зусібіч, тиснула на них своєю майже відчутною присутністю. Вона тиснула на їхній мозок так, як повітря силою багатьох атмосфер тисне на тіло водолаза, що спустився на глибину, тиснула всією вагою нескінченного простору, всім жахом невідворотного вироку. Тиша проникала в найглибші звивини мозку, вичавлюючи з нього, мов сік із винограду, всі помилкові пристрасті й захоплення, будь-яку схильність до самозвеличення; вона тиснула так, поки люди самі не починали вважати себе обмеженими й маленькими, незначними крихтами та мошками, що загубилися зі своєю жалюгідною мудрістю й короткозорим знанням у вічній грі сліпих стихійних сил.

Минула одна година, друга... Бліде світло короткого безсонячного дня майже згасло, коли в тихому повітрі раптом пролунав слабкий віддалений скрик. Він швидко підсилювався, поки не досяг найвищої напруги, протяжно пролунав, тремтливий і пронизливий, і знову повільно завмер удалині. Його можна було б прийняти за лемент загиблої душі, якби не різко виражений відтінок тужливої злості й болісного голоду. Людина, що йшла попереду, озирнулася, і очі її зустрілися з очима людини, котра йшла позаду. І, переглянувшись понад вузьким довгастим ящиком, вони кивнули один одному голо-

вою. Другий лемент із гостротою голки прорізає тишу. Обидві людини визначили напрямок звуку: він ішов звідкись позаду, зі снігової рівнини, яку вони щойно залишили. Третій лемент почувся трохи ліворуч від другого.

— Білле, вони йдуть слідом за нами, — сказав чоловік, що рухався попереду.

Голос його лунав хрипло й неприродно, і говорив він із помітним зусиллям.

— М'ясо стало рідкістю, — відповів його товариш. — Ось уже кілька днів, як нам не траплявся слід зайця.

Після цього вони притихли, й далі уважно прислухались до вересків, які лунали позаду, то тут, то там.

Коли настала темрява, вони спрямували собак до групи ялинок, що вивищувалися край дороги, і зупинилися на ночівлю. Труну поставили біля багаття, і вона була їм одночасно за лаву і стіл. Собаки, збившись до купи з віддаленого краю вогнища, гарчали та гризлися між собою, не виявляючи жодного бажання поганяти в темряві.

— Мені здається, Генрі, що вони щось надто завзято тиснуться до багаття, — сказав Білл.

Генрі, що сидів навпочіпки коло багаття й опускав у цей момент шматочок льоду в каву, щоб осадити гуцу, махнув у відповідь. Він не вимовив ані слова доти, поки не сів на труну й не взявся до їжі.

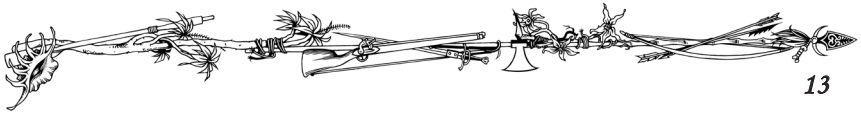
— Вони знають, де безпечніше, — відповів він, — і воліють їсти самі, ніж стати їжею для інших. Собаки розумні тварини.

Білл похитав головою:

— Ну, не знаю...

Товариш із подивом глипнув на нього.

— Уперше чую, що ти не визнаєш за ними розуму, Білле!

— Генрі, — відповів той, задумливо розжовуючи боби, — чи помітив ти, як вони виривали сьогодні один в одного кавалки, коли я годував їх?

— Так, лютіше, ніж завжди, — погодився Генрі.

— Скільки в нас собак, Генрі?

— Шість.

— Добре, Генрі... — Білл на хвилину зупинився ніби для того, щоб додати своїм словам іще більшої ваги. — Так, у нас шість собак, і я взяв із мішка шість рибин. Я дав кожному по рибині й... Генрі, однієї риби мені не вистачило!

— Ти помилився в підрахунку!

— У нас шість собак, — холоднокровно повторив Білл. — І я взяв шість рибин, але Одноухий залишився без риби. Я повернувся й узяв із мішка ще одну рибу.

— Маємо тільки шість псів, — пробурмотів Генрі.

— Генрі, — вів далі Білл, — я не кажу, що то всі були собаки, але по рибині отримали семеро.

Генрі перестав їсти й через вогонь перерахував очима собак.

— Їх тільки шестеро, — сказав він.

— Я бачив, як одна тікала снігом, — наполегливо заявив Білл. — Їх було семеро.

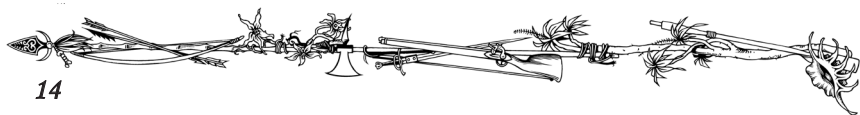
Генрі співчутливо подивився на нього.

— Знаєш, Білле, я буду дуже радий, коли ця подорож завершиться.

— Що ти хочеш цим сказати?

— Мені здається, це становище починає нервувати тебе й тобі ввижаються примарні речі.

— Я сам подумав про це, — серйозно зауважив Білл, — і тому, коли він утік, я ретельно оглянув сніг і знайшов його сліди. Потім я уважно перерахував собак: їх було тільки шестеро. Сліди ще збереглися на снігу. Хочеш, я покажу тобі їх?

Генрі нічого не відповів і далі мовчки жував. Закінчивши їсти, він випив кави й, обтерши рот тильною стороною руки, сказав:

— Отже, ти гадаєш...

Протяжливий, лиховісний крик, що пролунав звідкись із темряви, перервав його.

Генрі притих, прислухався й, показуючи рукою вбік, звідки донеслося скиглення, закінчив:

— Що, це був один із них?

Білл махнув головою.

— Хай йому чорт! Я не можу уявити собі нічого іншого. Ти й сам бачив, як занепокоїлися собаки.

Виття і скиглення у відповідь прорізали тишу, перетворюючи безмовність у божевілья. Звуки було чути з усіх боків, і собаки, з остраху притискаючись один до одного, так близько підійшли до вогню, що на них почав жевріти смух. Білл підкинув дров у багаття й закурив люльку.

— А мені все-таки здається, що ти трохи того... несповна розуму, — промовив Генрі.

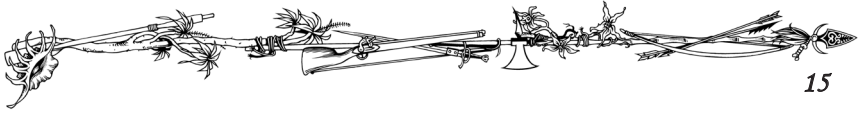
— Генрі... — Він не поспішаючи закурив, перш аніж говорити. — Я думаю про те, наскільки він щасливіший від нас із тобою.

Білл тицьнув великим пальцем у ящик, на якому вони сиділи.

— Коли ми помremo, — докинув він, — це буде щастям, якщо знайдеться вдосталь каміння, щоб наші трупи не перепали собакам.

— Але в нас немає ні друзів, ані грошей, ані багато чого іншого, що було в нього, — заперечив Генрі. — Навряд чи хтось із нас може розраховувати на пишний похорон.

— Не розумію я, Генрі, що могло змусити ось цього чоловіка, що у своїй батьківщині був лордом або що й ніколи не мав потреби ні в їжі, ні в жит-

лі, — що могло змусити його сунутися в цей Богом забутий край!

— Він міг би дожити до глибокої старості, якби залишився вдома, — погодився Генрі.

Білл відкрив рот, щоб заговорити, але передумав і кинув погляд у темряву, що обступила їх зусібіч. У ній не можна було розрізнити контурів, і тільки можна було помітити пару очей, що блищали, як жаринки. Генрі кивком голови вказав на другу пару очей, потім і на третю. Ці променисті очі оточували стоянку. Часом яка-небудь пара рухалася й зникала, але негайно ж з'являлася знову.

Неспокій серед псів увесь час зростав, і, охоплені страхом, вони раптом скупчилися біля багаття, намагаючись заповзти під ноги людям. У звалищі один із собак упав коло самого вогню й жалібно завив зі страху; у повітрі розвіявся запах обсмаленого смуху. Шум і збентеження змусили коло сяйних очей три-можливо зарухатися й навіть відступити, але щойно все заспокоїлося, коло знову зімкнулося.

— Кепська справа, брате, коли немає набоїв.

Білл витрусив трубку й став допомагати товаришеві ладнати постіль із ковдр і хутра на ялинових гілках, які він розклав на снігу ще до вечері. Генрі пробурмотів щось і взявся розшнуровувати мокасини.

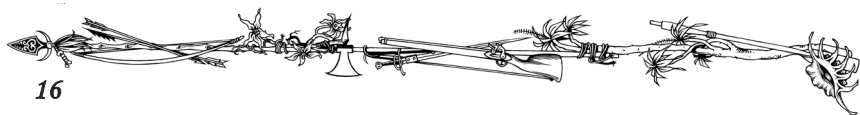
— Скільки в тебе залишилося набоїв? — запитав він.

— Три, — пролунала відповідь. — Хотів би я, щоб їх було триста; я б тоді показав їм, чорт забирай.

Білл сердито пригрозив кулаком убік жаристих очей і почав знімати мокасини перед вогнем для просушування.

— Хоч би мороз цей ущух абощо, — вів далі Білл, — от уже два тижні як тримається п'ятдесят

градусів нижче нуля. Ех, краще б не затівати цієї подорожі, Генрі. Не подобаються мені щось наші справи. Хай би якомога швидше все скінчилося, щоб сидіти нам коло вогню у форту Мак-Геррі й грати в карти — от чого я хотів би!

Генрі пробубонів щось і поліз під ковдру. Він почав був уже засинати, коли його розбудив голос товариша.

— Скажи, Генрі, той, інший, який прийшов і отримав рибу — чому собаки не кинулися на нього?.. От що мене дивує!

— Чого це ти так захвилювався, Білле? — пролунала сонна відповідь. — Раніше з тобою цього не траплялося. Замокни й дай мені заснути. Мабуть, у твоєму шлунку накопичилося багато кислот — ось ти й нервеш.

Люди спали, важко дихаючи, загорнувшись єдиною ковдрою. Вогонь багаття згасав, і коло сьйливих очей замикалося все щільніше. Собаки з остраху ближче тулились один до одного, розгнівано гарчали, коли яка-небудь пара очей занадто наближалася. Раптом Білл прокинувся від гучного гавкання. Він обережно виповз із-під ковдри, щоб не перервати сон товариша, і підкинув дров у багаття. Коли вогонь розгорівся, коло жаристих очей трохи розширилося. Погляд Білла випадково впав на собак, що скупчилися. Протерши очі, він глянув уважніше. Потім знову заповз під ковдру.

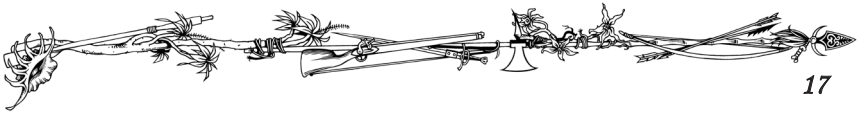
— Генрі, — покликав він, — агов, Генрі!

Генрі забурчав спросоння:

— Ну, що там іще?

— Нічого особливого, тільки їх знову семеро. Я щойно порахував.

Генрі відповів на цю звістку гучним хропотом.

Уранці він прокинувся першим і збудив Білла. Була вже шоста година, але на світання треба було очікувати не раніше дев'ятої, і Генрі в темряві взявся готувати сніданок. Білл тим часом згортав ковдри й готував нарти.

— Скажи, Генрі, — раптом запитав він, — скільки, ти кажеш, у нас було собак?

— Шість, — відповів Генрі.

— Неправда! — урочисто заявив Білл.

— А що, знову сім?

— Ні, п'ять. Одного немає.

— Прокляття! — оскаженіло викрикнув Генрі й, полишивши приготування їжі, пішов рахувати собак.

— Ти маєш рацію, Білле, Пузир зник.

— І, напевно, він полетів стрілою, якщо вже зважився втекти.

— Не думаю. Вони просто зжерли його. Закладаюся, що він добряче верещав, коли вони встромлювали в нього зуби... прокляті!

— Він завжди був дурним псом, — зауважив Білл.

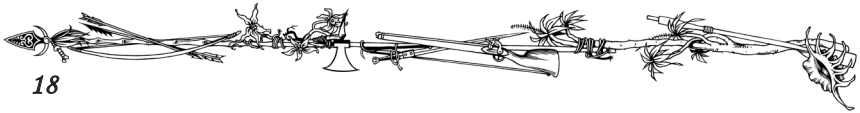
— Але не настільки, щоб у такий спосіб позбавити себе віку, — заперечив Генрі.

Він зміряв допитливим поглядом собак, що zostалися, оцінюючи кожного з них.

— Упевнений, що ніхто із цих не утнув би такої дурниці.

— Цих і ломакою не прогнати від багаття, — підмітив Білл. — Але я завжди гадав, що Пузир погано закінчить.

І це було всією епітафією над собакою, що загинув у північній пустелі; але інші пси й навіть люди задовольнялися епітафією коротшою.

Розділ II

Вовчиця

Поснідавши й склавши в нарти елементарне табірне спорядження, мандрівники повернулися спиною до приманливого багаття й покрокували вперед, назустріч темряві. Повітря відразу озвалося жалісним виттям, з усіх боків лунали голоси, що перегукувалися між собою в нічних сутінках. Розмова стихла. Близько дев'ятої години почало світати. Опівдні південний край неба набув рожевого кольору, і на ньому чітко виступила лінія обрію, відокремлюючи опуклою ознакою північний край від країн полудневого сонця. Але рожева фарба незабаром зникла. Сіре денне світло трималося до третьої години, потім і воно згасло, поступившись місцем темній полярній ночі, що огорнула своїм покривалом безмовну пустельну землю.

Темрява згущалася; крики праворуч, ліворуч і позаду лунали чимраз виразніше, а іноді чулися так близько, що бентежили виснажених собак, на кілька секунд викликаючи в них паніку.

Після чергового переполоху, коли Білл і Генрі впрягли тварин у посторонки, Білл сказав:

— Добре, якби вони знайшли де-небудь дичину й дали нам спокій.

— Так, вони неабияк дратують, — відгукнувся Генрі.

До наступної зупинки чоловіки не вимовили ані слова.

Генрі стояв, нахилившись над казаном, у якому кипіли боби, і підкидав у нього шматочки льоду, аж раптом до вух його долетів звук удару, покрик Білла й гострий злісний виск болю, що пролунав із-поміж гурту собак. Він здригнувся від несподіванки, але

вчасно випрямився та побачив розмитий контур звіра, що тікав снігом у темряву. Потім він глянув на Білла, що стояв серед собак із виразом чи то радості, чи то здивування на обличчі. В одній руці він тримав товстий кийок, а в другій — кавалок сушеної лососини.

— Він вихопив у мене половину рибини, — повідомив Білл, — але я встиг-таки вдало відлупцювати його. Ти чув, як він заверещав?

— Хто ж це був? — запитав Генрі.

— Я не встиг розгледіти. Але в нього були чорні ноги й паща, і шерсть, — і, можливо, він схожий на собаку.

— Напевно, приручений вовк!

— До біса ручний, якщо він приходить щоразу під час годування, щоб дістати свою порцію риби.

Уночі, коли після вечері вони сиділи на довгастому ящику, затягуючи свої люльки, коло сяйних п'яток зімкнулося щільніше.

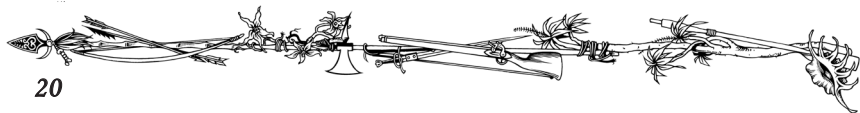
— Хотів би я, щоб вони натрапили на череду лосів і забули про нас, — зауважив Білл.

Генрі якимось недоброзичливо забурчав, і близько чверті години тривало мовчання. Він спрямував погляд на вогонь, а Білл дивився на сяючі очі, які блищали в темряві, саме за межами світла, що падало від багаття.

— Хотілося б мені бути вже в Мак-Геррі, — знову почав він.

— Замокни ти, будь ласка, зі своїми бажаннями й припини каркати, — сердито буркнув Генрі. — Це все твоя печія. Прийми, до речі, ложку соди, відразу настроїш поліпшиться, і ти станеш приємнішим співрозмовником.

Уранці Генрі збудила несамовита лайка, що лунала з вуст Білла. Генрі підвівся на лікті, товариш його стояв коло щойно розпаленого багаття з під-

нятими догори руками й викривленим від злості обличчям.

— Агов! — вигукнув Генрі, — що трапалося?

— Лягуха зник, — пролунала відповідь.

— Не може бути!

— Кажу тобі, він зник.

Генрі виліз із-під ковдри й попрямував до собак. Він ретельно перерахував їх і адресував чергове прокляття темним силам пустелі, що позбавили їх ще одного пса.

— Лягуха був найдужчим із-поміж усього цугу, — промовив нарешті Білл.

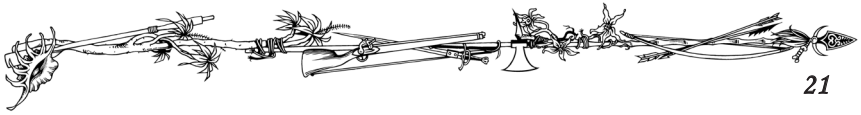
— І до того ж він був далеко не дурним, — додав Генрі.

Така була друга епітафія за ці два дні.

Сніданок минув у сумному мовчанні, а потім чотирьох собак, що залишилися, знову впрягли в нарти. День, який настав, нічим не відрізнявся від попереднього. Люди йшли мовчки, серед крижаного моря. Тишу порушував тільки вереск їхніх ворогів, які незримо прямували за ними. З темрявою, що надходила наприкінці дня, вороги, відповідно до свого звичаю, почали наближатися, і крики їх зробилися гучнішими; собаки хвилювалися, здригалися й кілька разів у нападі панічного жаху плутали посторонки, поширюючи свій страх і на людей.

— От що вас утримає, дурні тварини, — сказав того самого вечора Білл, самовдоволено оглядаючи свою роботу.

Генрі припинив готувати їжу, воліючи подивитися, у чому річ. Його товариш не тільки зв'язав усіх собак, а й з'єднав їх за індіанським способом ломаками. Навколо шиї кожного собаки він причепив шкіряний ремінь, до якого прив'язав грубу ломаку завдовжки чотири-п'ять футів. Інший кінець ломаки

був закріплений за допомогою такого самого шкіряного ременя до вбитої в землю тички. Собака не міг перегризти ремінь, прикріплений найближчим до нього кінцем ломаки. Палиця також не давала псу змоги дістатися ременя з іншого боку.

Генрі схвально хитнув головою.

— Це єдиний спосіб утримати Одновуха, — сказав він. — Він може прокусити будь-яку шкіру, як бритвою переріже. А тепер ми знайдемо їх уранці неушкодженими й на місці.

— Закладаюся, що так воно й буде! — підтвердив Білл. — Якщо хоч один пропаде, я відмовлюся від кави.

— Вони прекрасно розуміють, що в нас немає набоїв, — зауважив Генрі перед тим, як лягати спати, і звернув увагу товариша на блискуче коло, що їх оточило. — Якби ми могли зробити кілька пострілів, вони були б люб'язнішими. Кожної ночі вони чимраз наближаються. Відведи очі від багаття й подивися в темряву. Ось... Чи бачив ти цього?

Деякий час люди стежили за рухами невиразних фігур за межами вогнища. Позираючи пильно туди, де в п'ятмі світилася пара очей, можна було часом розрізнити контури звіра. Іноді вдавалося навіть помітити, що вони пересуваються.

Якийсь шум серед собак привернув увагу мандрівників. Одновух видавав уривчасті жалібні звуки й смикався, наскільки дозволяла йому палиця, у темряву, вряди-годи докладаючи відчайдушних зусиль, щоб ухопити ломаку зубами.

— Поглянь лишень, Білле, — прошепотів Генрі.

Простісінько до багаття м'якою, ледве чутною ходою наближався якийсь звір, схожий на пса. У його рухах відчувалась обережність і зухвалість; він уважно спостерігав за людьми, до того ж не спускаючи

очей із собак. Одновухий смикнувся, наскільки дозволяла йому палиця, до незваного гостя й тужливо завив.

— Цей дурень Одновух начебто не дуже боїться, — тихо вимовив Білл.

— Це вовчиця, — так само тихо промовив Генрі. — Тепер зрозуміло, чому зникли Пузир і Лягуха. Вона слугує принадою для своєї зграї. Вона заманює собаку, а потім решта зграї кидається на жертву й з'їдає її.

Вогонь затріщав. Головешка з гучним шипінням відкотилася убік. Від цього звуку дивна тварина відскочила назад у темряву.

— Генрі, я думаю... — почав Білл.

— Що ти думаєш?

— Я думаю, що це той самий звір, якого я вдарив ломакою.

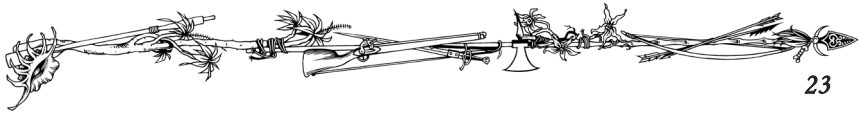
— У цьому немає жодного сумніву, — відповів Генрі.

— До речі, чи не здається тобі, — вів далі Білл, — що близьке знайомство цього звіра з багаттям є підозрілим, ба навіть зухвалим?

— Він, без сумніву, знає більше, ніж треба знати вовкові, що поважає себе — погодився Генрі. — Вовк, який приходить вечорами їсти з собаками, мусить, безперечно, мати великий життєвий досвід.

— У старого Віллена був якийсь собака, що втік до вовків, — уголос міркував Білл. — Я це добре знаю, тому що особисто застрелив його серед зграї на оленячому пасовищі поблизу Літтл-Стака. Старий плакав, як дитина, і казав, що не бачив його три роки; весь цей час він був із вовками.

— По-моєму, ти маєш рацію, Білле. Цей вовк — ніхто інший, як собака, і, напевно, не раз отримував рибу з рук людей.

— Тільки б не схибити, і цей вовк, а насправді собака, незабаром перетвориться в мене просто на м'ясо, — проголосив Білл. — Ми не можемо більше втрачати тварин.

— Але в тебе залишилося всього-на-всього три набої, — зауважив Генрі.

— Я зачекаю слухного моменту й візьму точний приціл! — пролунала відповідь.

Уранці Генрі розпалив вогонь і приготував сніданок під хропіння свого товариша.

— Ти так солодко спав, — сказав йому Генрі, — що мені забракло духу будити тебе.

Білл сонно взявся до їжі. Помітивши, що чашка його порожня, він потягнувся за кавою. Але кавник стояв далеко, біля Генрі.

— Скажи лишень, Генрі, — промовив він доброзичливо, — ти нічого не забув?

Генрі уважно роззирнувся обабіч і заперечливо похитав головою. Білл підняв порожню чашку.

— Ти не отримаєш кави, — промовив Генрі.

— Невже вся вийшла? — злякано запитав Білл.

— Ні!

— Ти, можливо, дбаєш про моє травлення?

— Ні!

Обурення охопило Білла:

— У такому разі я вимагаю пояснення, — сказав він.

— Машистий зник, — відповів Генрі.

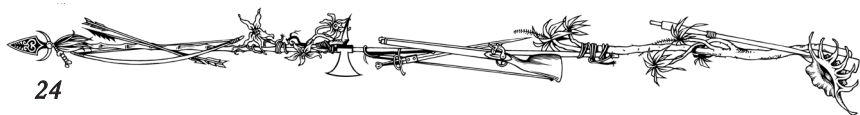
Не поспішаючи, з виглядом цілковитої покори своїй долі Білл повернув голову й, не підводячись із місця, почав рахувати собак.

— Як це трапилося? — запитав він сумним голосом.

Генрі стеноу плечима:

— Не знаю. Хіба що Однорух перегриз йому ремінь. Сам він цього зробити не міг.

— Клятий пес! — Білл говорив тихо й серйозно, не виказуючи злості, що нуртувала в ньому. — Не вдалося перегризти свого, так перегриз Машистому.

— Ну, всі муки Машистого тепер, у будь-якому разі, закінчилися; він, без сумніву, уже перетравився і стрибає по пустелі в череві двадцяти вовків, — сказав Генрі, і це стало епітафією третьому зниклому собаці... — Хочеш кави, Білле?

Білл заперечно похитав головою.

— Пий! — сказав Генрі, піднімаючи кавник.

Білл відсунув чашку.

— Хай я буду тричі проклятий, якщо вип'ю. Я сказав, що не питиму кави, якщо пропаде собака, тож і не стану пити!

— А кава незрівнянна, — спокушав товариша Генрі.

Але Білл був упертий і поснідав усухом'ятку, приправляючи їжу лайками на адресу Одновуха, що утнув із ним таку штуку.

— Сьогодні ввечері я прив'яжу їх на досить великій відстані один від одного, — сказав Білл, коли вони знову вирушили в дорогу.

Вони подолали не більше за сто кроків, коли Генрі, що йшов попереду, нахилився й підняв якийсь предмет, що потрапив йому під лижву. Було темно, отже, він не міг роздивитися його, але Генрі впізнав предмет на дотик. Він кинув його назад так, що той ударився в нарти й, відскочивши, полетів під ноги Біллові.

— Можливо, це тобі знадобиться, — зауважив Генрі.

Білл зойкнув від несподіванки. Це була палиця, якою він прив'язав напередодні Машистого, — усе, що від нього залишилося.

— Вони з'їли його разом зі шкурою, — заявив Білл, — навіть ремінь відгризли від палиці по обидва боки. Вони страшенно голодні, Генрі, і візьмуться за нас, перш аніж ми закінчимо подорож.

Генрі зухвало реготнув:

— Вовки, щоправда, ніколи ще так не полювали на мене, але я бачив у своєму житті чимало, і проте зберіг свою голову на плечах. Мабуть, знадобиться дещо страшніше від зграї цих докучливих тварин, щоб спекатися твого покірного слуги. Отак, друже!

— Не знаю, не знаю, — похмуро промимрив Білл.

— Ну що, довідаєшся, коли ми доберемося до Мак-Геррі.

— Я щось не надто впевнений у цьому, — наполягав Білл.

— Тебе лихоманить, ось у чому справа, — рішуче зауважив Генрі. — Значна доза хініну, і все як рукою зніме. Я займуся твоїм здоров'ям, щойно ми прибудемо в Мак-Геррі.

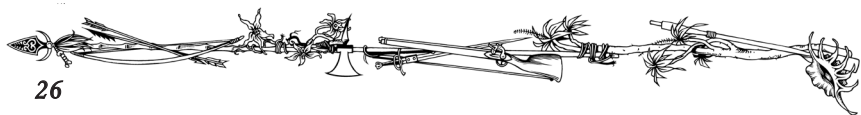
Білл забурчав, виражаючи своє незадоволення цим діагнозом, і замовк.

День був такий самий, як і всі інші. Світанок настав близько дев'ятої години. Опівдні обрій забарвився прихованим сонцем, а незабаром по тому на землю насунулися холодні сірі сутінки, які мусили за три години перетворитися на ніч.

Щойно сонце, зробивши невдалу спробу зійти над обрієм, остаточно зникло за межею землі, Білл висунув із нарт рушницю й сказав:

— Ти, Генрі, йди навпростець, а я подивлюся, що діється навкруги.

— Ти б краще не відходив від нарт, — висловив своє незадоволення його супутник, — маєш тільки три набої, а невідомо, що ще може статися.

— Хто ж це тепер каркає? — іронічно зауважив Білл.

Генрі нічого не відповів і пішов уперед сам-один, кидаючи тривожні погляди в сіру далечінь, де зник його товариш. Через годину, скориставшись тим, що нартам довелося зробити великий гак, Білл наздогнав їх на повороті.

— Вони розійшлися широким колом і не гублять нашого сліду, полюючи водночас на дичину. Ці тварини, бачиш, упевнені, що доберуться до нас, але розуміють, що їм доведеться ще почекати, і намагаються не втрачати нічого їстівного.

— Ти хочеш сказати, що вони гадають, буцімто доберуться до нас, — зауважив Генрі.

Але Білл не звернув уваги на його заперечення:

— Я бачив декількох, — вів далі він, — вони доволі знесилені. Можливо, кілька тижнів нічого не їли, крім Пузира, Лягухи й Машистого, а цим таке стадо не нагодуюш. Вовки настільки худорляві, що ребра так і вилазять назовні, а черева підтягнуті під самі спини. Вони на все здатні, кажу тобі, того й гляди збожеволіють, а тоді побачиш, що буде.

Через кілька хвилин Генрі, що йшов тепер за нартами, видав слабкий застережливий свист. Білл обернувся й спокійно зупинив собак. Слідом за ними, з'явившись за останнім поворотом прокладеної нартами стежки, анітрошки не ховаючись, біг якийсь незрозумілий пухнастий звір. Морда його була нахилена до землі, й він рухався вперед дивною, надзвичайно легкою, плавною ходою. Коли вони зупинялися, зупинявся і звір, піднімаючи при цьому голову й пильно спостерігаючи за ними; і щораз, коли він відчував людський дух, ніздрі його здригалися.

— Це вовчиця, — сказав Білл.

Собаки вляглися на снігу, і Білл, обминувши їх, підійшов до товариша, прагнучи краще розгледіти дивного звіра, що переслідував мандрівників протягом кількох днів і позбавив їх уже половини упряжки.

Обнюхавши повітря, звір зробив кілька кроків уперед. Він повторив цей прийом багато разів, поки не опинився в ста кроках від нарт. Отут він зупинився біля групи сосен і, підвівши голову, взявся зором і нюхом вивчати людей, котрі стояли перед ним. Він дивився на них дивним розумним поглядом, як собака, але в його очах не було собачої відданості. Ця розумність була наслідком голоду, така ж жорстока, як його ікла, така ж безжальна, як найлютіший мороз.

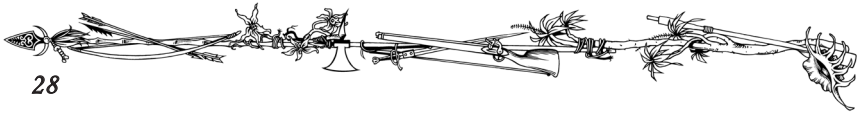
Для вовка звір був занадто великим; його обтягнутий кістяк указував на те, що він належить до числа найбільших представників своєї породи.

— На зріст він не менше двох із половиною футів, якщо рахувати від плечей, — міркував Генрі, — а завдовжки, мабуть, ледь не п'ять футів.

— Дивне забарвлення для вовка, — додав Білл. — Ніколи не бачив таких рудих вовків. Дійсно, що твоя кориця.

Звір, утім, не був кольору кориці. І шкуру мав справжню вовчу. Переважно тон її був сірий, але з якимось оманливим рудим відблиском, який то з'являвся, то знову зникав. Здавалося, тут наявне щось на зразок оптичного обману: то був сірий, чисто сірий колір, то раптом у ньому з'являлися риси й відтінки якогось червонясто-рудого тону, що не можна передати словами.

— Він схожий на великого волохатого запряженого собаку, — сказав Білл. — І я нітрохи не здивуюся, якщо він почне зараз метляти хвостом.

— Агов, ти, волохатий, — крикнув він. — Йди сюди! Як тебе звати?

— Він зовсім не боїться тебе, — розсміявся Генрі.

Білл погрозово замахнувся й голосно закарчав; але звір не виявив ознак страху. Вони помітили тільки, що він начебто став жвавішим. Він як і раніше не зводив з людей свого суворого розумного погляду. Це було м'ясо, він був голодним, і якби не страх перед людиною, він залюбки з'їв би їх.

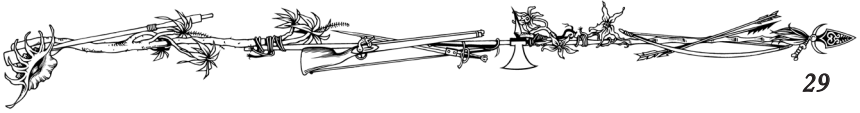
— Послухай, Генрі, — сказав Білл, несвідомо знижуючи голос до шепотіння. — У нас є три набої. Але отут перевірена справа. Схибити не можна. Він уже виманив у нас трьох собак. Настав час припинити це. Що ти скажеш?

Генрі ствердно кивнув головою. Білл обережно витяг рушницю з-під покривки нарт. Але не встиг він притулити її до плеча, як вовчиця тієї таки миті кинулася вбік від стежки й зникла в хащах дерев.

Чоловіки переглянулися. Генрі протяжно й виразно свиснув.

— І як це я не здогадався! — скрикнув Білл, поклавши рушницю на місце. — Адже зрозуміло, що вовк, який знає, коли треба з'являтися за своєю порцією під час годування собак, має також знати і вогнепальну зброю. Кажу тобі, Генрі, що ця тварина є причиною всіх наших нещасть. Якби не вона, у нас було б зараз шість собак замість трьох. Хоч не хоч, Генрі, а я піду за нею. Вона занадто хитра, щоб її можна було вбити на відкритому місці. Але я вистежу її й уб'ю з-під куща; це так само надійно, як те, що мене звати Біллом.

— Для цього тобі не треба йти аж так далеко, — сказав його товариш. — Якщо вся ця зграя нападе на тебе, твої три набої будуть тим самим, що три відра води в пеклі. Ці звірі страшенно голодні, і як-

що тільки вони нападуть на тебе, Білле, то, вважай, своє ти вже відспівав!

Цього дня вони рано зупинилися на ночівлю. Три собаки не могли тягти нарти так само й з тією-таки швидкістю, що шестеро тварин, і вони виказували безумовні ознаки перевтоми. Мандрівники полягали рано, і Білл заздалегідь прив'язав собак таким чином, щоб вони не могли перегризти ремені один в одного.

Але вовки ставали все сміливішими й не раз будили тієї ночі обох чоловіків. Вони підходили так близько, що собаки лютували зі страху, і людям доводилося час від часу підкидати у вогонь дрова, щоб тримати цих заповзятливих мародерів на достатній відстані.

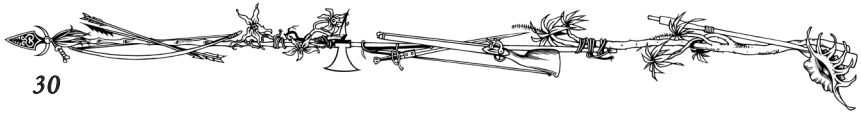
— Я чув розповіді моряків про те, як акули переслідують кораблі, — зауважив Білл, залазячи під ковдру після того, як багаття знову яскраво запало. — Ці вовки — сухопутні акули. Вони знають свою справу краще, ніж ми, і повір мені, не для моціону прямують за нами слідом. Вони доберуться до нас, Генрі. Справді, доберуться.

— Тебе, дурня, вони вже наполовину з'їли, — гостро заперечив Генрі. — Коли людина починає говорити про свою передчасну смерть, значить, вона вже наполовину загинула. От і виходить, що тебе вже майже з'їли, коли ти так упевнений, що це трапиться.

— Що ж, вони знищували й дужчих людей, аніж ми з тобою, — відповів Білл.

— Далєбі, припини каркати! Несила мені!

Генрі сердито повернувся на інший бік, здивовано відзначивши про себе, що Білл не виявив ознак роздратування. Білл був людиною запальною, і прояв спокою здався Генрі надто підозрілим. Він довго міркував про це перед тим як заснути, і останньою

думкою його була така: «А бідолаха Білл дещо струх! Треба буде як слід узятися за нього завтра!»

Розділ III

Крик голоду

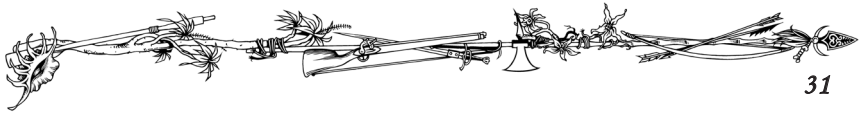
День розпочався сприятливо. За ніч не пропало жодного собаки, тож обидва товариші вирушили в дорогу назустріч тиші, темряві й холоду в досить бадьорому настрої. Білл начебто забув похмурі передчуття минулої ночі й весело прикрикнув на собак, коли ті опівдні на нерівному місці перекинули нарти в сніг.

Усе змішалось. Нарти перевернулися догори дном і застрягли між стовбуром дерева й великим каменем; довелося випрягати собак, щоб дати всьому лад. Мандрівники нахилилися над нартами, намагаючись вирівняти їх, аж раптом Генрі помітив, що Одновух відходить убік.

— Сюди, Одновуху! — гаркнув він, випроставшись і обертаючись убік собаки.

Але Одновух побіг по снігу, волочачи за собою посторонки. А там, удалині, на дорозі, якою вони щойно пройшли, на нього чекала вовчиця. Наблизившись до неї, Одновух раптом нашорошив вуха, потім уповільнив кроки й нарешті зупинився. Він уважно розглядав її, але очі його горіли хтивістю. Вовчиця, здавалося, посміхнулася йому, вищирившись радше привітно, ніж загрозово. Потім, заграючи, вона зробила кілька кроків у напрямку до Одновуха й зупинилася. Одновух також наблизився до неї, усе тією ж напруженою та обережною ходою, наставивши вуха, піднявши хвіст і високо закинувши голову.

Він хотів обнюхати її морду, але вовчиця грайливо й манірно відскочила вбік. Щойно пес робив крок

уперед, вона відходила назад. Крок за кроком вона заманювала його все далі від людей. Раптом ніби якесь передчуття промайнуло в мозку Одноуха; він обернувся й кинув оком на перекинуті нарти, на товаришів-собак і на двох людей, що кликали його.

Проте всі вагання його швидко розвіялися, коли вовчиця, підскочивши ближче, обнюхалася з ним і так само манірно відступила назад, щойно він зробив рух до неї.

Тим часом Білл згадав про рушницю. Але вона застрягла під нартами, що перекинулись, і коли йому вдалося, нарешті, за допомогою Генрі підняти їх, Одноух і вовчиця були вже дуже близько одне від одного й занадто далеко від них, щоб варто було ризикувати набоєм.

Надто пізно зрозумів Одноух свою помилку. І, перш аніж люди встигли що-небудь запримітити, він обернувся й кинувся бігти назад до них. Аж тут, під прямим кутом до стежки, навперейми собаці, помчала дюжина вовків, худих і сірих. Уся грайливість і манірність вовчиці миттєво зникли. З гарчанням кинулася вона на Одноуха. Він відіпхнув її плечем і, побачивши, що шлях до нарт перерізано, побіг в іншому напрямку, щоб дістатися їх кружним шляхом. Кожної миті до погоні приєднувалися все нові вовки. Вовчиця бігла слідом за Одноухом.

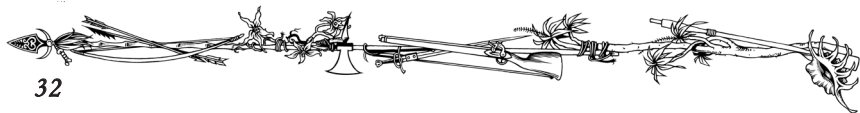
— Куди ти? — сказав раптом Генрі, кладучи руку на плече товариша.

Білл скинув із себе руку Генрі:

— Не можу я бачити цього. Більше вони не відберуть у нас жодного собаки, я цього не допущу.

З рушницею в руках він пірнув у кущі, що росли обабіч дороги. Його наміри були досить зрозумілі. Обравши нарти центром кола, яким біг Одноух, Білл хотів перерізати на цій кривій шлях вовкам.

Із рушницею в руках серед білого дня він міг залякати вовків і врятувати собаку.

— Гляди, Білле! — загарчав йому вслід Генрі. — Будь обережним! Не ризикуй собою!

Генрі сів на нарти й став чекати. Йому більше нічого не залишалося. Білл уже зник з-перед очей, але Одновух, то щезаючи, то з'являючись, виднівся серед кущів і сосен, що росли де-не-де. Генрі вважав його становище безнадійним. Собака прекрасно усвідомлював небезпеку, що загрожувала йому, але біг по зовнішньому колу, а вовки — по внутрішньому, меншому. Марно було припускати, що Одновуху вдасться настільки випередити своїх переслідувачів, щоб учасно перетнути їхнє коло й дістатися нарт.

Шляхи їх мусили схреститися. Десь там, у снігу, зникаючи з його очей за деревами й кущами, — Генрі знав це, — Одновух, Білл і вовки повинні були зійтися. Це трапилося набагато раніше, ніж він очікував. Він почув постріл, потім іще два, один за одним, і сказав собі, що в Білла немає більше набоїв. Потім Генрі почув лемент і ревіння. Він упізнав жалісний і переляканий виск Одновуха, крик пораненого вовка, і це було все. Виття припинилося. Ревіння стихло. Тиша знову спустилася на мертву пустелю.

Генрі довго сидів на нартах. Йому не треба було йти, щоб з'ясувати, що трапилося. Він знав це так само добре, якби бачив усе на власні очі. Раптом він швидко встав і витяг сокиру з нарт, але потім знову сів і замислився; собаки, що залишилися, здригаючись усім тілом, скрутилися коло його ніг.

Нарешті Генрі важко зіп'явся на ноги, ніби втративши відразу всю свою енергію, і взявся запрягати собак у нарти. Перекинувши через плече мотузку, він став тягти їх разом із собаками. Але Генрі не зай-

Зміст

<i>Чоловік серед чоловіків</i>	5
--	---

Частина перша

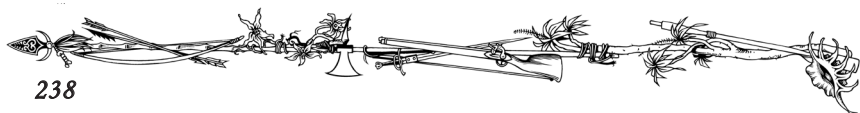
<i>Розділ I</i>	
У погоні за м'ясом	9
<i>Розділ II</i>	
Вовчиця	18
<i>Розділ III</i>	
Крик голоду	30

Частина друга

<i>Розділ I</i>	
Битва іклів	42
<i>Розділ II</i>	
Лігвище	53
<i>Розділ III</i>	
Сіре вовчєня	62
<i>Розділ IV</i>	
Стіна світу	68
<i>Розділ V</i>	
Закон життя	80

Частина третя

<i>Розділ I</i>	
Творці вогню	87
<i>Розділ II</i>	
Неволя	99

<i>Розділ III</i>	
Знедолений.	108
<i>Розділ IV</i>	
Шлях богів.	113
<i>Розділ V</i>	
Договір.	118
<i>Розділ VI</i>	
Голод.	128

Частина четверта

<i>Розділ I</i>	
Ворог собачого роду	137
<i>Розділ II</i>	
Божевільний бог	147
<i>Розділ III</i>	
У царстві ненависті	156
<i>Розділ IV</i>	
У пазурах смерті	162
<i>Розділ V</i>	
Неприборканий	174
<i>Розділ VI</i>	
Улюблений хазяїн.	180

Частина п'ята

<i>Розділ I</i>	
Далекий шлях.	196
<i>Розділ II</i>	
На півдні.	202
<i>Розділ III</i>	
Володіння бога.	209
<i>Розділ IV</i>	
Голос крові.	220
<i>Розділ V</i>	
Вовк, що дрімає	227

Літературно-художнє видання

Серія «Бібліотека пригод»

ЛОНДОН Джек
Біле Ікло

Для дітей середнього шкільного віку

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *Ю. В. Леонтієва*
Редактор *Н. В. Бордукова*
Художній редактор *А. В. Ачкасова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *О. О. Невежина*

Підписано до друку 08.08.2018. Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «SchoolBook». Ум. друк. арк. 12,6. + кольор. вкл.
Наклад 5000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61052, м. Харків, вул. Різдяна, 11.
Свідцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

КНИЖКОВИХ

- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

- на сайті Клубу: www.bookclub.ua
- у мережі фірмових магазинів див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів

e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**

e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57

e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55

e-mail: kyiv@ksd.ua

Лондон Дж.

Л76 Біле Ікло / Джек Лондон ; пер. з рос. І. Сметани ; передм. та адаптація А. Клімова ; худож. А. Носач. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. — 240 с. : іл. — (Серія «Бібліотека пригод»), ISBN 978-617-12-4214-2).

ISBN 978-617-12-4669-0

«Біле Ікло» — один із найкращих творів Джека Лондона, що розповідає про дружбу людини й тварини.

Беззахисне вовченя, яке народилося на безкраїх просторах Півночі, потрапляє до світу людей. Щоб вижити, йому доведеться пристосуватися до нових умов, бути хоробрим і хитрим. Цей вовк стане ватажком собачої упряжки, братиме участь у страшних двобоях бійцівських собак, вирушить за хазяїном до Каліфорнії та навіть протистоятиме небезпечному злочинцеві.

Захоплива історія про пригоди вовка-пса, що став вірним другом людини, яка врятувала його від смерті.

УДК 821.111(73)